

MENÜ	H. Orlóci Edit: Egy félbemaradt célvizsgálatról (2. befejező rész)
Legújabb lapszám	A cikkem első részében ¹ egy 2008-ban elindított és félbemaradt vizsgálat körülményeit részleteztem, jelezve, hogy a megfelelő elemzéshez szükséges számítógépes programokkal nem rendelkezvén, csak a felvett adataimat fogom közzétenni, melyhez kiegészítésül néhány megjegyzést is fűzök előzetesen.
Archívum	Emnek a - hangsúlyozottan nem reprezentatív - adatfelvételek alapján azt lehet mondani, hogy az általános iskolás gyerekek legnagyobb része jár már cirkuszba; 228-ból összesen heten állították azt, hogy még nem voltak (6 ♂, 1 ♀, 2.-6. osztályosok). Ez a szám meglepően alacsony ² , magyarázatul vélhetőleg az szolgál, hogy ebben az iskolában artista-foglalkozásokat is működtetnek, és a szokásosnál talán gyakrabban szerveznek kollektív cirkuszlátogatást.
Forrásközlemények	Néhány felső tagozatos fiú neutrális, tárgyyszerű leírást adott, pl.: „ <i>a cirkusz egy szórakoztató központ, ami egy nagy sátorból áll. Amiben bohócok, bűvészek, oroszlánszelidítő és stb. műkedvelőket a saját fellépésükkel</i> ”. Néhány szintén felsős fiú felsorolta, hogy milyen legyen a cirkusz, pl.: „ <i>a mulatság a fontos, és hogy minél [xxxx] olcsó árak, minőségi produkciók, vicces jó humorú legyenek egy kicsit dilisebbek a bohócok</i> ”.
Impresszum	A pozitív-negatív érzelmi töltés skáláját illetően azt lehet mondani, hogy az alsó tagozatosok egyöntetűen rajonganak a cirkuszért (egyetlen kivétel: „ <i>nem szeretem</i> ” (♂, 3. évf.), illetve akad néhány ellentmondásos vagy rapszodikus megnyilatkozás is, például: „ <i>a cirkusz jó! Szerintem a bohócok a legjobbak. Nekem az a rossz, hogy hosszú: (!) Meg nem érdekes. Engem nem érdekel a cirkusz!</i> ” (2.-os ♀). Minél kisebbek a gyerekek, annál gyakrabban szerepel náluk a „jó” kifejezés (a másodikosok 502 szavas szövegtörzsében 44-szer fordul elő; a nyolcadikosoknál 550/6), a „nem jó” viszont egyetlen egyszer sem fordul elő, és alapvetően a felsősök is nagyon szeretik az előadásokat, de náluk már számos kritika is megfogalmazódik, és sokan úgy tartják, hogy már kinöttek belőle.
Kapcsolat	Az akrobatikus produkciókat legnagyobb részét „mutatvány” elnevezéssel illették, a másik két alapvető zsánertípus viszont keresőszerűen könnyen alkalmazható. A bohócokat és állatidomítást kiemelve azt látjuk, hogy az előbbi megítélése ellentmondásos, az utóbbi kisebb súlyal viszont egyértelműen csak pozitív kicsengéssel szerepel (az egyetlen kivétel: „ <i>az oroszlanokat és a tigriseket nem találtam szimpatikusnak. A legtöbb gyerek szerintem az állatokért volt oda, de nekem nem azok voltak a kedvenceim</i> ” ♀, 8. évf.).
Szakszójegyzék	A gyerekeknek kicsivel több, mint egyharmada ejtett szót a bohócokról, és velük kapcsolatban elég sokan számoltak be korábbi vagy mostani félelmükről is. Az alsó tagozaton a pozitív megnyilatkozások száma 37, a neutrális vagy is-is megfogalmazás 7, negatívum 5 esetben kerül elő, a felső tagozaton ugyanezek a számok: 18, 7, 9.
Szerzőink	Gyűjtőnévként a gyerekek közel negyede használta az „állat” kifejezést, továbbá sok fajt külön nevezve is megemlítték (a legnagyobb számban oroszlán: 11, kő-lovak: 11, elefánt: 10, tigris: 9). Szembetűnő, hogy a csimpánzok, akik a szakmai tapasztalat szerint mindig is a kedvencek számítottak gyerekek, felnőttek körében egyaránt, ma már szóba sem kerülhetnek, „köszönhetően” a 222/2007-es kormányrendeletnek.
	A tradicionális cirkusz elkötelezett híveként az alábbiakban kiemelek néhány jellegzetesnek ítélt megnyilatkozást. Teszem ezt abban a reményben, hogy a gyerekek véleménye talán valamennyit csak számít a legelvakultabb harcos állatvédőkkel és mindazokkal szemben, akik lebecsülték ezt az elsődleges szocializációban kiemelten fontos szerepet betöltő intézményt.
	<i>A zene, az előadás, a helyiség, a színek, a bohócok, az állatok, a ruhák. Szeretnék megint menni.</i> (♂ 2.o.)
	<i>Jó a cirkusz, tetszett minden. A kutusok dobálták a karikat. A bohóc is tetszett, oroszlán, akrobata, zsonglőr.</i> (♀ 2.o.)
	<i>Amikor jártam, nagyon jó volt, tele lettem Boldogsággal.</i> (♀ 2.o.)
	<i>A cirkuszban az elefántokat inádom, mert mintha mosolygva nézne.</i> (♀ 2.o.)
	<i>Őket szeretem. Oroszlánszelidítő + a bohócok + a zsonglőrök, az egykerékpárosok.</i> (♂ 2.o.)
	<i>Szerintem nagyon jó a cirkusz azért, mert nagyon jó. Főleg a szelíd állatok vannak, és szépek is.</i> (♂ 3.o.)
	<i>Szeretem a cirkuszt, és vicces. Nekem azok tetszettek: az oroszlán és a foka és elefánt és a kutya és a ló és macska és a mutatvány és a bohóc.</i> (♂ 3.o.)
	<i>Szeretem a cirkuszt. Nagyon mulatságos. Nem voltam túl sokszor. Egyszer kiválasztott egy bohóc. Jó volt. Nagyon szeretem az állatidomítást. Láttam oroszlánt is. Szeretem a cirkuszt!</i> (♀ 3.o.)
	<i>A jó: az a jó benne, hogy jó trükköket és vicces állatokat is látunk. A bohócok is nagyon viccesek. Ilyen állatokat láthatunk például: tigriseket, elefántokat is láttam már. A rossz: semmi.</i> (♂ 4.o.)
	<i>Én már voltam cirkuszban, és nagyon tetszenek az előadások. Bár a műsoridő egy kicsit kevés. Meg egy kicsit sokallom a jegy árát. De nagyon jók az előadások.</i> (♂ 4.o.)
	<i>Tigrisek, lovak, artisták és bohócok. Nagyon vicces és jó dolog. Szép állatokkal. Amit nem szeretek benne, az a néhai túlszűfolság, nagy tömeg.</i> (♀ 4.o.)
	<i>Nekem nagyon tetszik a cirkusz! Az lenne még a jó, hogyha újabb dolgok is lennének, mert szinte mindig ugyanaz van. Pl: hullahoppozás, bohócok, biciklizés, ezek már egy kicsit unalmasak. Tudom, hogy ezeket is nagyon nehéz megcsinálni, de jó lenne egy kis újítás.</i> (♀ 6.o.)
	<i>Én még nem voltam cirkuszban, de szerintem jó, mert akít eddig megkérdeztem róla, az csak jót mondott.</i> (♂ 6.o.)
	<i>A cirkuszban csak kétszer jártam még. Nem annyira szeretek odamenni, nem azért, mert félek, hanem azért, mert már kinöttem belőle. Mondjuk, van pár dolog, amit szeretek benne, a legjobbak az állatidomítások.</i> (♂ 7.o.)
	<i>Az artisták tetszenek a legjobban. Nagyon szeretek cirkuszba járni, mert nagyon vidám hely. Utoljára most nyáron voltam. Az akrobatáknál nagyon tetszik a "kecses" mozgás. A bohócokat is szeretem. Az állatok nagyon szépek és aranyosak, főleg a lovak és az elefánt.</i> (♀ 8.o.)

Függelék

Szöveg	évfolyam	nem (fiú / lány)
A zene, az előadás, a helyiség, a színek, a bohócok, az állatok, a ruhák. Szeretnék megint menni.	2	F
Jó, szeretek, tetszett a zsonglőr.	2	F
Bukfenc, labdás, bohóckodás, játék.	2	L
Jó, mókás. Voltam hétszer. Nem olyan nagyon izgalmas, de amúgy szuper volt minden.	2	L
Jó. Foka, légtornász, bohóc.	2	L
Szeretem. Jó volt. A zsonglőrökös legjobb, és a bukfencezést is szeretem.	2	F
Szeretnék menni, nagyon jó volt. Nagyon szeretem a tanárt. Jó volt a zsonglőr, jó volt a gurulás és a játszás. Jó volt. Szióka, tannéni!	2	L
Szeretem. Szeretek gurulni.	2	L
Jó volt a játék.	2	F
Jó a cirkusz, tetszett minden. A kutusok dobálták a karikat. A bohóc is tetszett, oroszlán, akrobata, zsonglőr.	2	L
Jó volt.	2	F
Voltam. Jó volt. Zsonglőrökös, akrobata, ágyúkilövés.	2	L
Tetszett. Jó volt. Legelső. Gömbön forogtunk.	2	F
Voltam. Jó volt. Lovak, kigyók, akrobaták, zsonglőrökös, ágyú.	2	L
Voltam. Jó volt. Az tetszett a legjobban, amikor be voltak tanítva a papagájok, meg mikor a fókák voltak.	2	L
Jó volt, mikor a lovak táncoltak. Jó volt, mikor légtáncoltak.	2	L
Vicces! Jó!	2	F
Nagyon jó volt a cirkusz. Egyszerűen csodálatos volt a cirkusz és szép.	2	L
Nagyon szeretem a cirkuszt, jól mozgunk és jó!!!	2	L
Még nem voltam.	2	L
Király a cirkusz. Megtanultam zsonglőröködni. Görgöztem.	2	F
Nagyon tetszett tornázni.	2	F
Nem tudom milyen.	2	F
Jó volt a cirkusz, mert tudok zsonglőröködni.	2	F
Jó a cirkusz. Olyan jó, hogy. És jól érzem magam.	2	L
Jó a cirkusz. Mindig jó feladatok vannak. Játszunk ott. Én Kati nénihez járok.	2	F

Pitedobálás, egykerekű bicaj.	2	L
Szeretem az artistákat és a bohócokat.	2	F
Amikor jártam, nagyon jó volt, tele lettem Boldogsággal.	2	L
Nekem tetszik a cirkusz. A bohócok jók szoktak lenni, az elefántok jók!	2	F
Sok állat van. Elefánt, ló, kutya, néha van kígyó. És bohóc.	2	F
Szeretem a cirkuszt. Jó odajárni. Jó, amikor a filmet!!!!	2	L
Nagyon jó a cirkusz. Legjobban a zsonglőr tetszett.	2	L
Nagyon jó a cirkusz. Nagyon szeretek cirkuszba járni.	2	L
Jó a cirkusz. Sok mindent csinálunk.	2	F
A cirkuszban egyszer a legjobb volt, amikor egy kis medence és a bohóc fürdeni, de bele vetítették egy cápát.	2	F
Az akrobaták dobáltak, és a bohócok nevettek, és nagyon szeretem.	2	L
Bohócok jók. A viccek annál is. A bejutás nehéz.	2	F
Hát szerintem jó lehet. Mi rossz? Semmire.	2	F
Voltam cirkuszban, és jó volt a cirkusz. Vicces volt, nagyon vegyesek voltak.	2	L
Jó a cirkusz. Lehet zsonglőrizni, görgözni, mindent lehet.	2	F
A cirkusz jó! Szerintem a bohócok a legjobbak. Nekem az a rossz, hogy hosszú (! Meg nem érdekes. Engem nem érdekel a cirkusz!	2	L
Szeretem az állatokat és a bohócokat meg még karácsonykor a mikulást. Meg még ha szerepelhetek.	2	L
Bukfencezni lehet, zsonglőrizni.	2	F
A cirkuszban jó dolgokat lehet tanulni.	2	L
A cirkuszban az elefántokat imádom, mert mintha mosolygva nézne.	2	L
kólyák foltak oloszrály voltak szeretem	2	F
Jó volt. Táncoltak, szép volt, kötélen táncoltak. Lovak voltak, kutyák, emberek sokan voltak.	2	L
Akrobata	2	L
Szeretem a zsonglőröket, és szeretem a játékokat.	2	F
Akrobatika, bohócok.	2	L
Cirkusz jó, akrobatika, és a bohócok viccesek.	2	L
A cirkusz nagyon jó, és kár, hogy nem vettek fel. De úgyse vettek volna fel. A tanár nagyon kedves.	2	L
Szeretem őket. Kerékpározó kutya, tortadobáló bohócok, zsonglőrök.	2	F
Őket szeretem. Oroszlánszeldítők + a bohócok + a zsonglőrök, az egykerékpárosok.	2	F
Szeretek. Szeretek kidobózni, sok játék, és szeretek ott lenni.	2	F
A cirkuszban az tetszik nekem, amikor a bohócok jönnek.	2	L
Szeretem a cirkuszt, a mutatványokat, de legjobban az akrobatika érdekel. Nagyon szeretem a bohócokat és az állatokat.	3	F
Szerintem nagyon jó a cirkusz azért, mert nagyon jó. Főleg a szelíd állatok vannak, és szépek is.	3	F
Szeretem a cirkuszt, aranyosak az állatok, ügyesek, okosak és hát a bohócok nagyon de nagyon viccesek.	3	F
Szeretem a cirkuszt. Én már voltam cirkuszban, és nagyon tetszett.	3	L
Én voltam már cirkuszban, és nagyon tetszett. Én nagyon jól éreztem magam.	3	L
Nekem jót jelent a cirkusz. És tetszik a cirkusz. Én járok cirkuszra. Tetszik: a két labdával X-re dobás. Nekem ez tetszik.	3	F
A cirkusz jó, mert ott lehet zsonglőrködni. És bukfencezni. És tornázni.	3	L
Szerintem nagyon jó a cirkusz azért, mert a cirkusz nagyon szép.	3	F
Szeretem a cirkuszt, és vicces. Nekem azok tetszettek: az oroszlán és a foka és elefánt és a kutya és a ló és macska és a mutatvány és a bohóc.	3	F
A cirkusz jó, mint a zomlór.	3	L
A cirkuszban az akrobatisták tetszenek a legjobban. A bohócok nagyon viccesek.	3	F
Nekem sokat jelent a cirkusz, sokszor voltam már a családommal, az osztállyal.	3	F
A cirkusz nagyon jó. Nagyon szeretek oda járni. Amikor voltam ott, jól éreztem magam. Már voltam ott egy csomószer, nagyon jó volt. Szeretek odajárni.	3	F
Nem szeretem.	3	F
Szeretem a cirkuszt, boldogságot okoz nekem. Vannak vicces dolgok, amit szeretek.	3	F
Voltam. Jó volt. Minden tetszett.	3	F
Nem voltam.	3	F
Jó a cirkusz, tetszett nagyon. Akrobatika is tetszett.	3	F
Tetszettek: zsonglőrök, állatok, táncosok. Nem tetszettek: bohócok.	3	L
Voltam cirkuszban. A zsonglőröket szeretem. A bohócokat is szeretem. Az akrobatikusokat is.	3	F
Voltam már cirkuszban és nagyon tetszik a cirkusz. A kedvenceim az akrobaták. De nem szeretem a bohócokat.	3	F
Voltam cirkuszban. A bohócok megnevettettek. A cirkusz nagyon tetszik. A cirkuszban vannak: bohócok, lovak, ágyú bohócok. Szeretem a cirkuszt. [gy néz ki! [iglu zászlóval]	3	L
Voltam, örültem, tetszett, izgultam. Nagyon jó, vicces volt.	3	F
Szeretem a cirkuszt. Nagyon mulatságos. Nem voltam túl sokszor. Egyszer kiválasztott egy bohóc. Jó volt. Nagyon szeretem az állatdítmást. Láttam oroszánt is. Szeretem a cirkuszt!	3	L
Voltam. Jó volt. Szeretem azt, amikor a bohóc a nadrágjába dugja a kacsát. Azt nem szeretem, amikor színet van, és azt nem szeretem, amikor feldobják a tányért, és eltörik. Itt a vége.	3	L
Szerintem jók a cirkuszorák. Mert jól szórakozunk, és sokat játszunk, és jól mulatunk.	3	L
Nekem jó a cirkusz. Tapsoltam is. Ugrálnak meg erősek meg az elefántok is szép.	3	F
Voltam cirkuszban. Sok mutatványt láttam. Láttam elefántot, majmot. Mindent láttam a cirkuszban. Sok műsor volt. Voltak bohócok. Nagyon jó volt.	3	L
Voltam. Nagyon jó. Nagyon szeretem. Nekem a bohócok, meg ahogy az egyik lány a másik lánynak hintájára ugrott, tehát cserberéltek! Meg amikor a mikulások dobálták a cukrokat!	3	L
Nagyon jó a cirkusz. Én mindegyiket szeretem műsort.	3	F
Nagyon szeretem, mert sok látványos dolgokat látni.	3	F
Nagyon vicces és izgalmas, mert szeretem a tigrisek mutatványait. És a bohócok nagyon viccesek.	3	F
Nagyon jó, és nagyon boldoggá tesz engem, és szeretek ott lenni. És vicces!	3	F
Nagyon jó a cirkusz. Nagyon jó mutatványokat mutatnak benne. És biztos jó sokat kell gyakorolni, hogy jól menjen.	3	L
Nagyon jó a cirkusz, szeretem, vicces, komoly, nagyon szeretném látni újra.	3	F
Azért jó a cirkusz, mert nagyon sok az állat, meg jó kérdéseket tesznek fel, meg jó mutatványok vannak benne.	3	F
Jó, érdekes, és nehéz dolgokat csinálnak.	3	L
Izgalmas, vicces, jó, szép, érdekes, mókás.	3	L
Egyszer voltam a cirkuszban, és nagyon tetszett. A bohócok nagyon jók voltak. Viccesek. Az akrobaták is nagyon jók. És még minden sorozat nagyon jó.	3	F
Nagyon szerettem eddig minden műsort. A cirkusz egy csodálatos dolog. A bohócok, az állatok, ezek mind-mind nagyon aranyosak. Egyszer egy bohóc zsonglőrködött néhány luffival, és állandóan kilyukadtak.	3	F
Voltam már cirkuszban. Jó volt. Nagyon szeretek odajárni. Örültem a műsoroknak, mert jók voltak. Tetszett minden műsor, mert olyan nehezek, jók voltak.	3	L
Vicces, jó volt, tetszett, izgalmas, mókás, bolondos, szép.	3	L
Nekem nagyon tetszik a cirkusz. Nagyon szeretem a bohócokat, a légtornászokat és az állatbemutatókat.	3	F
Sokszor voltam már cirkuszban, és nagyon tetszett. És én úgy gondolom, hogy nagyon jó. És nagyon sok munkával jár az előadónak.	3	L
Szerintem nagyon jó, mert megtanulok mindenféle trükköt, ügyességeket, és én már próbáltam, és nekem nagyon tetszett, és nekem jó véleményem van a cirkuszról. És szerintem nagyon jó.	4	F
Nekem az artisták tetszenek. És az egyenlősebb, mert ha nem, akkor baleset lehet.	4	F
A jó: az a jó benne, hogy jó trükköket és vicces állatokat is látunk. A bohócok is nagyon viccesek. Ilyen állatokat láthatunk például: tigriseket, elefántokat is láttam már. A rossz: semmi.	4	F
Vannak gyakorlatok, amiket nem szeretek, pl.: cigánykerék. Jó egy kis mozgás, szeretek ugrókötelezni, meg az ilyesmi dolgokat. Szeretek cirkuszba menni, tetszenek a mutatványok.	4	L
Szerintem a cirkusz arra való, hogy szórakoztassa az embereket. Én azért szeretem a cirkuszt, mert vannak olyan dolgok, amik megnevettetnek.	4	F
Hát én igazából, én nagyon bevallom őszintén, én nagyon szeretem a cirkuszt, és mindig jót játszunk, meg mindig jót írunk, én nagyon szeretem a verset, szöveget és bármit.	4	L
Tetszik és tömeg, úgyhogy bármit.	4	L
Jó sok állat van, szép terület van, kedvesek az emberek. Néha ajándékot is kapok. És meg lehet simogatni	4	F
Én már voltam cirkuszban, és nagyon tetszenek az előadások. Bár a műsoridő egy kicsit kevés. Meg egy kicsit sokallom a jegy árát. De nagyon jók az előadások.	4	F
Én már voltam cirkuszban, és minden nagyon tetszett. Nekem az nem tetszett, hogy soha nem lehet megnézni, amikor próbálnak az artisták, és még az nem tetszett, hogy nem lehet megsimogatni az állatokat.	4	F
Nagyon tetszik nekem az akrobatikusok. A rossz benne, hogy sose tudunk az első sorba jegyet szerezni. A bohócok viccesek, ha van, a betanított kutyák nagyon aranyosak, és okosak. A lovak tetszenek a legjobban, mert én imádom őket, és az egyik kedvenc állatom. Szívesen elmennék még egyszer.	4	F
A bohócokat nagyon szeretem a Fővárosi cirkuszban, meg az állatokat is.	4	F
A cirkusz az nagyon jó, mert vannak benne bohócok, zsonglőrök, idomított tigrisek.	4	F
Nekem a cirkuszok nagyon tetszenek, főleg az akrobaták. Jók a bohócok is, zsonglőrök is. Emlékszem, hogy mikor el	4	F

Spárpa jó, cigánykerék jó, de nehéz. Szeretem a cirkuszt, én már járok. Fejenállás tők jó, szaltó jó, hátrafelé bukfcenc, golyón állás jó.	4	L
Hát nekem minden tetszett, csak a versmondás nem tetszett, de azért szeretem, és tetszett a cirkusz.	4	F
Tigrisek, lovak, artisták és bohócok. Nagyon vicces és jó dolog. Szép állatokkal. Amit nem szeretek benne, az a néhai túlsúlyosság, nagy tömeg.	4	L
Nagyon jó. Vicces, érdekes. Ami a legjobban tetszik, az a tigrisek, bohócok, kérdések, amikre ajándékok lehet kapni. Meg az állatos trükköket is, például a maki bringázik, az oroszánszélidítő is nagyon tetszik, de a legjobban a kicsi édi állatok, akik büvészkednek.	4	F
Egyszer voltam cirkuszban, 2-3 éves koromban, meg elsőben, másodikban, harmadikban. Nagyon jó a cirkusz, csak amikor valaki fent ül, akkor nem szólítják fel, hanem akik lent vannak.	4	F
Érdekesek az artisták, és szép állatok vannak ott. A kedvenceim az állatomárok.	4	F
A bohócok nagyon viccesek, de néha unalmasak. Az artisták nagyon ügyesek, egyszer mikor ott voltam, nagyon közel voltam az artistákhoz :-). És még egyszer ki is hívtak.	4	F
Nagyon jó! A zsonglőrök nagyon ügyesek, és akik az állatokkal szoktak ügyeskedni, játszani, ők is kedvenceim! Az egész nagyon jó! A bohócok viccesek és jó fejek!	4	L
Miért szeretem a cirkuszt. Én nagyon szeretem a cirkuszt, már sokszor voltam a Fővárosi Nagycirkuszban, az nagyon jó hely. A cirkuszt nagyon szeretem, mert vicces, mókás, bámulatos. Ezen kívül a büfében sok finomságot lehet kapni. Én ezért szeretem a cirkuszt.	4	F
A cirkusz szerintem azért jó, mert viccesek a bohócok, ügyesek a kötéláncosok, és szépek az állatok. Az a rossz benne, hogy valahol néha sokba kerül a popcorn és a belépő, és némelyik előadás veszélyes is.	4	L
A cirkusz vicces, érdekes, látványos. A cirkusz pár része unalmas. A cirkusz nagyon szép, amikor ki van díszítve. Nagyon szeretem a cirkuszközt.	4	F
Hát jó, ahogy ugrálnak az emberek, és még az a jó, hogy tők jó egyensúlyuk van.	4	F
Voltam már cirkuszban. A legjobban az állatok szoktak lenni, de a többi se szokott rossz lenni. Szeretek cirkuszba menni. Nagyon szeretek ott lenni, mert még nem volt, hogy rosszul csináljanak valami szerintem.	4	F
Nem voltam még. Biztos, hogy jó lehet.	4	F
Huszonegyszer voltam a Fővárosi Nagycirkuszban. Voltam 3-4-5-6-7-8 évesen. 8 évesen voltam utoljára, de nagyon tetszik a cirkusz. Én imádom a cirkuszt.	4	L
Mi a jó benne: hogy lehet benne zsonglőrök. Produkciók, ügyes állatok vannak benne. Mi rossz benne: hogy néha rossz zenét raknak bele, néha valamelyik uncsi.	4	F
Azért szeretem a cirkuszt, mert nagyon tökéletes mutatványokat csinálnak. A kedvenceim a légtornászok. Még azért szeretem a cirkuszt, mert van büfé.	4	F
Nekem az benne a legjobb, ha a levegőben egy hintán táncolhatnak. Ez lenne az álomom! A cirkusz nagyon jó! Jó lenne, ha ott dolgozhatnék! Jók a tornászok a cirkuszban, és nagyon ügyesek! Hajrá cirkusz!	4	L
A cirkuszban az a jó, hogy sok érdekes dolgot látnak: pl. oroszán, egy körben két motor meg egy ember, bohóc, tornászok és sok más minden.	4	F
Én legjobban az artistákat és az állatokat szeretem a cirkuszban. Jó a cirkusz, csak még színelőt WC-znem kell, olyan hosszú. És nem mindegyik bohóc előadása jó (vagyis nem a legjobb, de akkor is jó).	4	L
A cirkuszban az a legjobb, amikor a bohóc hülyéskedik, amikor a tigrisek bemutatót tartanak. A cirkusz nagyon jó, hangulatos és vicces. A cirkuszban jó a tigrisek.	4	F
Tetszenek a trükkök, a büvészek és az állatok. A trükkökben azok tetszenek, hogy jó látványosak, az állatokban pedig, ha tigris ugrál a karikában, a is jó.	4	F
A jó egyensúly és a tartás. A biztonság. Jó lenne, hogyha még egyszer lenne olyan, hogy a papagáj számol.	4	L
Én az izgalmas részeket szeretem meg a bohócokat. De a legjobban a varázslókat szeretem meg az állatos részeket. Azt nagyon szeretem, az anya is szereti, a hugi is imádj. Én már nagyon sokszor voltam. Nagyon tetszett, a mamával is voltam, akkor nem nagyon volt izgis. De voltam Ukrajnában, nagyon jó volt, és izgis volt.	4	L
Tetszenek a bemutatók, a zsonglőrök és a helyszín. Az állatok, pl.: oroszán, papagáj. A játékok, a táncok.	4	F
Én nagyon szeretem a cirkuszt, mert a	4	L
Az egyensúly és a jó tartás. Eljen. Az odafigyelés.	4	L
Nekem tetszik, jó, szép, jókat játszanak.	4	F
Én azt szeretném, hogy legyen benne olyan, hogy főképp mutatnak be, benne a vízben legyen, és egy bohóc legyen, aki irányítja a műsort.	4	F
Szerintem a legjobb az akrobatika, és a legrosszabb a bohócok. Viccesebb bohócok kellenének. De nagyon jó a karácsonyi előadás, nagyon ötletes, okos és szép az előadás.	4	F
Nekem nagyon tetszik a cirkusz, és meg szeretnék tanulni zsonglőrökni. Nem voltam még.	4	F
Voltam cirkuszban, nem vicces. Jók az attrakciók nagyon. Tetszik ennyi	5	F
Voltam már cirkuszban. A kedvenceim az artisták, az állatszélidítők és a bohócok. A kedvencem az volt, mikor a Fővárosi Cirkuszba mentünk. Az én legkedvesebb élményem az volt, mikor a kiskutyák megmutatták, hogy mit tudnak.	5	L
A cirkusz az vicces, mondjuk a bohócok. Én, mondjuk, nem annyira szeretem, mert unalmas nekem, de mikor szeretem, akkor jó és vicces volt.	5	L
A cirkusz Voltam már a cirkuszban, és nekem nagyon tetszett, csak a bohócoktól féltem régen! [rajz] Mos már nem félek a bohócoktól. Vége	5	F
Én voltam cirkuszban, és nagyon tetszett! Olykor ijesztő látvány, de egyben vicces és érdekes volt! Nekem nagyon tetszett! Nagyon nehéz mutatványokat csinálnak! Többször is voltam már (színházban) cirkuszban!	5	L
Én voltam már cirkuszban. Nagyon szeretem, mert minden állatot megnézhetek ott, és jó sok nevetést is lehet ott találni, meg mutatványokat is láthatunk és bohócokat. Akiket én nagyon szeretek, azok a bohócok. Írta: N.	5	F
Én sokszor voltam már. Én nem annyira szeretek járni, én kiskoromtól féltem a bohócoktól. Még most sem szeretem őket. Csak azt a részt szeretem, amikor állatok voltak az előadásban.	5	L
Nem tudom, milyen, még nem voltam cirkuszban.	5	F
A cirkusz nevetető, azért szeretem. Még csak kétszer voltam, de mind a két alkalommal jól éreztem magam, és nagyon tetszik, amit csinálnak.	5	F
Voltam cirkuszban. Nekem nagyon tetszik, legjobban az artisták, legjobban az állatok vannak. És a bohócok is viccesek, vagyis nem mindig, meg a ruhák tetszenek. És remélem, ha megint megyek, lesznek benne állatok, artisták és vízi parádé meg levegő és sok állat meg legfőképp zebra, lovak, elefántok és oroszán, tigris.	5	L
A cirkusz engem nagyon megevevett. Én már sokszor voltam. Nagyon viccesek a bohócok meg az adrelinosok nagyon félelmesítő előadásokat szoktak mutatni, pl. egy zsinórán járni meg ilyesféle.	5	F
Én már voltam cirkuszban. Nekem a legjobban az utazó cirkuszkok tetszenek. Ott sokkal több az attrakció, mint más cirkusznál. Az egyik volt a kedvencem, a legvégén kroszmotorosok jöttek.	5	F
Én szeretem a cirkuszközt, bár nem a kedvenceim. Nekem a legjobban az akrobaták tetszenek, de viszont a bohócokat utálom. Nekem az utolsó előadás, amin voltam, az 1 éve volt, Tinával mentem el és anyuval.	5	L
A cirkuszban csak egyszer voltam, de az is nagyon jó volt, főleg a bohócok nagyon viccesek voltak. A cirkuszban minden olyan vicces és örömteljes. Az akrobaták is nagyon mókásak voltak.	5	L
A cirkusz egy szórakoztató központ, ami egy nagy sátorból áll. Amiben bohócok, büvészek, oroszánszélidítő és stb. működtet a saját fellépésükkel.	5	F
A cirkusz szerintem jó, én már sokszor voltam ott. Nagyon szeretem az artistákat és a kötéláncosokat. A bohócok néha viccesek, néha nem. Az állatos számok érdekesek.	6	L
Csak kétszer voltam, és nem emlékszem semmire.	6	F
Jó, humoros, az állatok is jók a mutatványban. Voltam, a bohócok is jók benne.	6	F
A cirkusz nagyon jó, mert nagyon sok poén és az állat. Néha kihívnak, és ha valamit csinál, ajándékokat kap.	6	F
Jó, mert sok trükköt mutatnak meg. Sok állatot használnak fel. Az állatok be vannak tanítva.	6	F
Szerintem nagyon jó a cirkusz, mert megevevettetek. Olyan dolgokat is lehet látni, amit még nem láttam. Nagyon jó, már voltam többször is, egyszer az osztállyal, kétszer anyáékkal voltam. Nekem nagyon tetszett.	6	L
Szerintem nagyon jó a cirkusz, mert a gyerekeket meg tudja nevetetni. Én az állatos produkciókat díjazom.	6	L
A cirkuszban vannak állatok, és az nagyon jó. A cirkusz egy nagyon szép, amikor akrobatikáznak.	6	F
A cirkusz egy mókás hely, vannak veszélyes mutatványok és vicces mutatványok. A cirkuszban ügyes emberek vannak, akik érdekes mutatványokat mutatnak.	6	F
Azért jó a cirkusz, mert a bohócok olyan viccesek, hogy már megfulladnék a röhögéstől.	6	F
Voltam már cirkuszban. Nagyon tetszik, amit csinálnak, csak kicsit félek a bohócoktól. Szerintem kicsit természetellenes, de nagyon viccesek. Én szeretem a cirkuszt.	6	L
Jó, érdekes, de vannak benne hosszú, a végére unalmas részek. Sokszor voltam, és mindig szívesen megyek.	6	F
A cirkusz nagyon érdekes és vicces.	6	F
Szerintem nagyon jó, mert vicces, érdekes a cirkusz.	6	L
Szerintem jó a cirkusz. Sok esodálatos dolgokat tudnak csinálni! A bohócok vicces dolgokat szoktak csinálni.	6	L
Nekem nagyon tetszik a cirkusz! Az lenne még a jó, hogyha újabb dolgok is lennének, mert szinte mindig ugyanaz van. Pl: hullahoppozás, bohócok, biciklizés, ezek már egy kicsit unalmasak. Tudom, hogy ezeket is nagyon nehéz megcsinálni, de jó lenne egy kis újítás.	6	L
Nagyon mókás, néhol veszélyes, szép állatok jelennek meg. Ügyes mutatványok, vicces bohócok. Szép világitások.	6	F
Szeretem a cirkuszt, mert vannak benne vicces részek. A legjobban a bohócokat szeretem. De amelyikben állatok szerepelnek, azokat is. Az akrobatikák részek is jók. Azt nem szeretem, ha kihívnak.	6	L
A cirkusz vicces és izgalmas. De mostanában ritkán megyek oda. Régen az osztállyal együtt voltam cirkuszban. Szerintem mindenkinek tetszett.	6	L
Én még nem voltam cirkuszban, de szerintem jó, mert akit eddig megkérdeztem róla, az csak jót mondott.	6	F
A cirkusz jó. Voltam ott sokszor. Kedvencem a Fővárosi Nagycirkusz. Kedvenc számaim a kutyákkal és a többi állattal kapcsolatos. Rosszabb számok az, amikor emberek mennek ki a színpadra, és az unalmasabb számok.	6	F
A cirkuszt van, aki szereti, van, aki nem. Vannak: ?, előadók, állatok, porondmester, trapéz, színesség.	6	F
A cirkusz egy vidám hely. Jók lehet röhögni. Ott az akrobatika és az állatok a jók. Én már voltam sokszor.	6	F
Én ötször voltam cirkuszban, és ahányszor voltunk, csak ugyanazt adták. Szerintem változtatni kéne a műsorokon.	7	L
Én a cirkuszban fontosnak tartom az oroszánt és az állatokkal való trükköket. De a bohócokat is szeretem, amikor - mondjuk - a közönséggel csinálnak valami vicceset. Az az egyik legjobb, amikor az artisták trapézra és ilyeneken lógnak, ugrálnak.	7	F
A mulatság a fontos, és hogy minél... olcsó árak, minőségi produkciók, vicces jó humorú legyenek egy kicsit dílsebbek a bohócok.	7	F
Én szerintem a magyar cirkusz nem olyan izgalmas mint a külföldiek, és a magyar cirkuszba is csak hat éves korig izgi járni.	7	L
Nekem legjobban az akrobaták tetszettek és a bohócok. Az állatosak a legeslegjobban tetszettek, főleg a medve, amikor rollerrozzott.	7	L
Szerintem a cirkusz egy nagyon jó hely. Sokat voltam életem során cirkuszban. Szeretem az állatos előadásokat meg az artisták előadásokat. A bohócok sem rosszak.	7	F
A cirkuszban nagyon sok állat van és pár bohóc. Vannak zsonglőrök és idomárok. Vannak táncosok, akrobaták.	7	F
Én a cirkuszról mindig hiányolom az állatokat, mert egy előadásban max. kettő darab állatszereplős produkció van. Persze az artisták is érdekesek, de én szívesebben nézem az	7	L

Idomárok munkáit.		
Bohócok, artisták, elefántok, kutyák. Szeretek cirkuszba járni. A bohócok tetszenek a legjobban. Mindig meg tudnak nevetetni.	7	L
Legyenek olyan ...-os ... emberek, akik jó cseleket mutatnak. Legyenek ilyen vicces .effektek, amikor pl. bohócokat mutatnak. Legyen több akrobata mutatvány.	7	F
Én sokszor voltam cirkuszban, körülbelül hétszer. És minden tetszett. A kedvenceim mégis a bohócok voltak mutatványaikkal.	7	F
Mutatványok, hülyéskedések, eddig csak osztályal voltam cirkuszban, mert nem szeretek cirkuszba járni, csak ha karácsonyi vagy télapos van, mert azok az értelmesebbek. Egyébként nem szeretem a cirkuszt.	7	F
Bohóc, popcorn, régen voltam cirkuszban, családdal nem szoktam menni, csak osztályal, artisták, vattacukor, állatok, fénnyek,	7	F
Szeretem a cirkuszt, mert a bohócok nagyon viccesek, de persze sok más is van. Az én kedvenceim még az artisták.	7	F
Sokszor voltam, és szerintem az állatos mutatványok a legjobbak, és a bohócok. És még az artisták is tetszenek. Mindig az első sorban ülök, ott a legjobb és izgalmasabb.	7	F
Jártam már cirkuszban és nagyon tetszett. Jó volt, csak minden túl drága. Nekem a bohócok tetszettek legjobban, bár egy kicsit hosszú.	7	F
Én már nagyon rég voltam cirkuszban. Nekem nagyon tetszettek az állatok, akrobaták, bohócok. Kiskoromban viszont sokat voltunk, pl. az óvodával, családdal, barátokkal.	7	L
Néha túl unalmas, mert amikor hátul ülünk, akik választanak vagy valamit osztanak, akkor minket soha sem vesznek észre. Én az artistákat szeretem, de nagyon kicsi koromban mindig artista akartam lenni, de még a bohócok is klasszak, tehát az egész cirkuszt nagyon szeretem.	7	F
bohóc, vattacukor, popcorn, voltam már cirkuszban, állatok, zsonglőr, artisták, sósperec	7	F
Hát legyen sok vicces dolog. Legyen ilyen bűvészet. Vicceselés is jó lenne. Nagy állatok.	7	F
Szerintem a cirkusz nagyon jó dolog, mert szinte minden ember szereti. Sok jó és vicces dolog van a cirkuszban.	7	F
Szerintem a cirkusz lényege, hogy jól mulassunk, szórakozzunk és nevéssünk sokat. Az előadások ne legyenek unalmasak, hanem lehessen őket élvezni. Meg még szerintem, hogy változatosabb legyenek a műsorok. Mert én eddig három cirkuszban voltam, és szinte ugyanazokat a műsorokat láttam.	7	F
Nem szoktam cirkuszba járni, és már régóta nem voltam, de nekem a légtornászok tetszenek legjobban. A bohócok viccesek.	7	L
Nekem a legnagyobb élményem a Rítmus cirkusz előadás volt, amelyben fiatal lányok és fiúk szerepeltek, kötélfüncsönő volt a legjobb. Cirkuszban én már nagyon sokszor voltam, én szerintem az egész, a kínai táncosok és artisták is nagyon jók voltak.	7	L
A cirkuszban csak kétszer jártam még. Nem annyira szeretek odamenni, nem azért, mert félek, hanem azért, mert már kinőttem belőle. Mondjuk, van pár dolog, amit szeretek benne, a legjobbak az állatdimitások.	7	F
Eddigi életemben háromszor voltam cirkuszban, de csak két alkalomra emlékszem. De ha úgy számolom, naponta. Mert az iskolába járás is nagy cirkusz. A cirkuszban a legjobban az állatokat és a légtornászokat szeretem.	7	F
Négy éve voltam cirkuszban. Nem kimondottan szeretem. Egy valamiért megyek oda, amikor derekukra pántot tekernek és körözve jön le, és a veszélyes állatokat is szeretem.	8	F
Voltam már cirkuszban, és régebben vagyis kiskoromban a bohócok voltak a kedvenceim. Most már nem, hanem inkább az akrobaták. Három-négy évvel ezelőtt voltam utoljára, és már nem nagyon tetszik. Mára meguntam.	8	L
Nincs véleményem, mert már nagyon rég voltam cirkuszban.	8	F
Nincs véleményem. Rég voltam már, de nincs is kedvem menni, nem is érdekel.	8	F
Amik tetszettek, az állatos bemutatók, amikor a légben tornáznak, és minden, ami látványos. Tavaly voltam utoljára, és nagy nyalókat mindig veszünk. Amit nem szeretek, az a bohóc. Az nagyon nem. De amikor állatokat betanítanak, azok nagyon jók. Az akrobaták is tetszenek nagyon. Artista is elég szimpatikus.	8	L
Kb. három éve voltam cirkuszban, és unalmas volt, de nem szeretnék menni, de már nem emlékszem rá. Eleinte jó volt, de utána már uncsi volt.	8	F
Kb. két-három éve voltam cirkuszban, de mennék szívesen. Szerintem a bohócok a legjobbak.	8	F
Most már nem szeretek cirkuszba menni, és körülbelül 8-9 éves koromban voltam utoljára. Nincs kritikám, de a bohócok sose tetszettek. Akik a legjobban tetszenek, az akrobaták.	8	L
A cirkuszban a legjellemzőbb dolgot utálom, a bohócokat. Olyan szinten nem viccesek, hogy szerintem még rontanak is az előadáson. Ismerőseim is egyetértenek velem (nagy részük). Amúgy szeretem a cirkuszt, bár nem túl gyakran járok oda. Főleg az "ugrálós" dolgok a kedvenceim.	8	L
Nekem tetszenek a cirkuszok, főleg az állatok! Mikor főképp vannak, puputevék, kutyák, lovak. Igaz, hogy rég voltam cirkuszban, de azért most is elmennék! A bohócokat nem szeretem, mert unalmasak.	8	L
Szeretek cirkuszba járni, mert érdekesnek tartom. Nem tudom, hogy mikor voltam cirkuszban. A legjobb számomra a büfé, de azért szeretem az előadást is.	8	F
Nem tetszik már a cirkusz, elég régen voltam. Egyszer voltam a Fővárosban, elég is volt. A bohócok jó fejek, a többi unalmas.	8	F
Én nem rajongok érte.	8	F
A cirkuszban kb. két éve voltam utoljára. Nem rossz, csak valamikor egy picit unalmas, de végül is jó odamenni. Legjobban az akrobatákat szeretem. Szeretem a büfét, ami ott van, csak a választék kicsit kevés.	8	F
Szeretem a cirkuszt, mert jókat lehet röhögni, és az ember ott felvidul. Már rég voltam, de kiskoromban sokat jártam. Már kinőttem ebből. A cirkusz a kis gyerekeknek való.	8	L
Kiskoromban szerettem cirkuszba járni, mert viccesek a bohócok, aranyosak az állatok, jók a zsonglőrök. Ami a legjobban tetszett, az egy hasbeszélő volt, nagyon vicces volt. Mostanában már nem nagyon járok, mert kicsit unalmas.	8	L
Elég régen voltam cirkuszban, és az egyetlen emlékem az, hogy mindenki egy hangyának láttam, és így elég unalmas volta az előadás. És cukorkákat is dobáltak, de én olyan magasan ültem, hogy még a közelemben sem értek! És én a tv-ben is sokkal izgalmasabb előadásokat láttam. A cirkuszban meg szinte csak bohócosan mázskáltak.	8	F
Az artisták tetszenek a legjobban. Nagyon szeretek cirkuszba járni, mert nagyon vidám hely. Utoljára most nyáron voltam. Az akrobatáknál nagyon tetszik a "keccses" mozgás. A bohócokat is szeretem. Az állatok nagyon szépek és aranyosak, főleg a lovak és az elefánt.	8	L
A bohócokat sosem szerettem. Mindig félttem tőlük, talán ezért nem voltak szimpatikusak. Az artistákat és a különböző tornászokat szerettem, azok voltak a legjobbak. Az oroszlanokat és a tigriseket nem találtam szimpatikusnak. A legtöbb gyerek szerintem az állatokért volt oda, de nekem nem azok voltak a kedvenceim. Nagyon régen voltam cirkuszban, még most is szívesen megnéznék egy műsort.	8	L

¹ http://epa.oszk.hu/01400/01461/00029/pdf/EPA01461_cirkuszi_akrobatika_2015_3_01.pdf

² Murainé Szakáts Ildikó: *A motiváció szerepe* (szakdolgozat) SE Sport- és Testneveléstudományi Kar 2001. felmérése szerint az Állami Artistaképző Intézet növendékeinek 14%-a korábban nem járt cirkuszban.